

Sygn. akt VI GC 1992/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.**

przeciwko **K. B.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 6 048,65 złotych (sześć tysięcy czterdzieści osiem złotych sześćdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi za okres od dnia 10 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 1 467 złotych (jeden tysiąc czterysta sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 1992/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 grudnia 2015 roku powód Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. domagał się zasądzenia od pozwanego K. B. kwoty 6 048,65 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia 10 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwanego oraz J. W. – poprzednika prawnego powoda, łączyły stosunki gospodarcze, w ramach których na zlecenie pozwanego została wykonana usługa transportowa. Za wykonanie w sposób prawidłowy umowy przewozu J. W. – poprzednik prawny powoda, wystawił fakturę VAT numer (...) na kwotę 6 048,65 złotych, a następnie na podstawie umowy cesji numer (...) z dnia 11 czerwca 2015 roku wraz z kartą długu numer 1 z dnia 20 października 2015 roku zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz powoda.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 25 stycznia 2016 roku w sprawie sygn. akt XII GNC 4284/15 referendarz sądowy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany K. B. domagał się oddalenia powództwa w całości podnosząc zarzut braku legitymacji procesowej powoda, jako że z uwagi na zawarty w ogólnych warunkach umowy przewozu zakaz przelewu wierzytelności bez zgody pozwanego, powodował, że powód nie mógł nabyć wierzytelności dochodzonej w niniejszym procesie bez jego (pozwanego) zgody w drodze umowy cesji.

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uznał się za niewłaściwy miejscowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gdyni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. od lutego 1995 roku prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego.

Na ofertę K. B. dotyczącą przewozu towaru z miejscowości N. (Anglia) do G. (Polska) odpowiedział J. W..

W dniu 22 maja 2015 roku K. B. przesłał mu drogą mailową zlecenie transportowe wraz z ogólnymi warunkami umów o wykonywanie usług transportowych.

W treści zlecenia wskazano, że przyjęcie przez zleceniobiorcę zlecenia transportowego do wykonania jest równoznaczne z akceptacją treści ogólnych warunków umów o wykonywanie usług transportowych i zobowiązaniem się do wykonania zlecenia transportowego zgodnie z tymi warunkami.

W przypadku, gdyby ogólne warunki umów o wykonywanie usług transportowych nie dotarły do zleceniobiorcy lub dotarły niekompletne bądź nieczytelne, zleceniobiorca zobowiązany był do nawiązania natychmiastowego kontaktu ze zleceniodawcą w celu dokonania powtórnej wysyłki załącznika do zlecenia transportowego zawierającego ogólne warunki umów o wykonywanie usług transportowych.

J. W. nie zgłaszał K. B. nieotrzymania ogólnych warunków umów o wykonywanie usług transportowych.

Zgodnie z punktem 55 ogólnych warunków umów o wykonywanie usług transportowych – przewoźnika obowiązuje zakaz cesji na osoby trzecie jakichkolwiek wierzytelności przysługujących mu wobec spedytora na podstawie umów o wykonanie usług transportowych, których dotyczą niniejsze warunki ogólne. Dokonanie cesji wymaga uprzedniej zgody spedytora wyrażonej na piśmie.

zlecenie transportowe – k. 20 akt, wiadomość e-mail – k. 36 akt, zeznania pozwanego K. B. – protokół skrócony rozprawy z dnia 12 kwietnia 2017 roku – k. 74-75 akt (zapis cyfrowy 00:01:30-00:06:50), ogólne warunki umów o wykonywanie usług transportowych ustalone dla (...) – k. 37-38 akt

W dniu 26 maja 2015 roku J. W. dostarczył towar w stanie nieuszkodzonym pod wskazany adres, co zostało potwierdzone w dokumencie CMR przez odbiorcę towaru.

dokument CMR – k. 21-22 akt

W dniu 26 maja 2015 roku J. W. wystawił K. B. fakturę VAT numer (...) obejmującą należność za usługę transportową według zlecenia przewozowego numer (...) na kwotę 6 048,65 złotych brutto, z terminem płatności 14 dni.

Powyższa faktura VAT nie zawierała informacji o zakazie zbywania wierzytelności bez zgody dłużnika.

faktura VAT – k. 23 akt

W dniu 11 czerwca 2015 roku J. W. zawarł z Kancelarią (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w Ł. umowę inwestycyjną cesji powierniczej wraz z prawami ubocznymi przysługującymi powierzającemu od dłużnika określonych w kartach długu do umowy.

J. W. jako powierzający oświadczył, że przedmiotowi przelewu nie sprzeciwiają się przepisy ustawy, zastrzeżenia umowne lub właściwość zobowiązania.

umowa inwestycyjna cesji powierniczej – k. 24 akt

W dniu 20 października 2015 roku J. W. wystawił kartę długu numer 1 do powyższej umowy obejmującą wierzytelność wynikającą z faktury VAT numer (...) z dnia 26 maja 2015 roku z terminem płatności do dnia 09 czerwca 2015 roku, na kwotę 6 048,65 złotych.

Powyższy dokument nie zawierał informacji o zakazie zbywania wierzytelności bez zgody dłużnika.

karta długu numer 1 – k. 25 akt

Pismem z dnia 26 października 2015 roku Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wezwał K. B. do zapłaty kwoty 6 232,93 złotych zawiadamiając go jednocześnie o cesji przedmiotowej wierzytelności.

wezwanie do zapłaty i zawiadomienie o cesji wierzytelności wraz z dowodem nadania – k. 27-29 akt

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie w części, w jakiej pozostawał bezsporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także wyżej wymienione dowody z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych, nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że ich moc dowodowa nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Pozostałe dokumenty nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnosiły do sprawy nowych i istotnych okoliczności.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się także na zeznaniach pozwanego K. B. uznając je za wiarygodne, w szczególności w zakresie, w jakim pozwany wskazywał na prawidłowe wykonanie umowy przewozu przez J. W., a także co do okoliczności przesłania mu drogą elektroniczną wraz ze zleceniem transportowym ogólnych warunków umów o wykonywanie usług transportowych, a także co do niezgłaszania przez niego pozwanemu K. B. nieotrzymania tych dokumentów.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2017 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda, albowiem mimo prawidłowego wezwania osoby umocowanej do reprezentowania powoda nie stały się bez usprawiedliwienia.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. domagając się zasądzenia od pozwanego K. B. kwoty 6 048,65 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia 10 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodził z łączącej pozwanego i J. W. – poprzednika prawnego powoda, umowy przewozu, faktu jej prawidłowego wykonania oraz braku zapłaty należności z tego tytułu przez pozwanego K. B., jak i faktu nabycia tej wierzytelności w drodze umowy cesji powierniczej.

Poza sporem pozostawało, że pozwanego K. B. i J. W. – poprzednika prawnego powoda, łączyła umowa przewozu.

Zgodnie z treścią art. 775 k.c. przepisy kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Aktem szczególnym w stosunku do kodeksu cywilnego mającym zastosowanie w niniejszej sprawie są przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 915

ze zmianami). Zgodnie z art. 1 powyższej ustawy, reguluje ona przewóz osób i rzeczy wykonywany odpłatnie na podstawie umowy przez uprawnionych do tego przewoźników, z wyjątkiem przewozu morskiego i konnego (ust. 1), przy czym przepisy ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej (ust. 3). Zważyć przy tym należy, iż Rzeczpospolita Polska pozostaje sygnatariuszem konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami). Stosownie zaś do artykułu 1 tej konwencji stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsce przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Niewątpliwie sytuacja taka miała miejsce w niniejszej sprawie, albowiem przyjęcie towaru do przewozu nastąpiło w Wielkiej Brytanii (w miejscowości N.), zaś jego dostawa realizowana była na terenie Polski (w G.). Wskazać także należy, że skoro tzw. konwencja genewska nie reguluje w sposób kompleksowy zagadnień związanych z umową przewozu, to w zakresie nieuregulowanym należy odwołać się także do odpowiednich przepisów kodeksu cywilnego. Zgodnie zaś z treścią art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób bądź rzeczy.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie dotyczący zawarcia umowy przewozu i jej realizacji był niesporny między stronami, w szczególności strona pozwana nie kwestionowała faktu wykonania przez poprzednika prawnego powoda na rzecz pozwanego zlecenia transportowego, zgodnie z przedłożoną do pozwu dokumentacją, prawidłowości wykonanej usługi, jak też wysokości kwoty należnej do zapłaty, zgodnie z wystawioną fakturą VAT.

Poprzednik prawny powoda – J. W. wykonując zatem usługę transportową na rzecz pozwanego, wykonał swoje zobowiązanie zgodnie z umową, za co należało mu się umówione przez strony wynagrodzenie.

Jednocześnie pozwany K. B. podniósł zarzut braku legitymacji procesowej powoda, jako że z uwagi na zawarty w ogólnych warunkach umów o wykonywanie usług transportowych zakaz przelewu wierzytelności bez zgody pozwanego, powodował, że powód nie mógł nabyć skutecznie wierzytelności dochodzonej w niniejszym procesie bez jego (pozwanego) zgody w drodze umowy cesji.

Posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej, jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo.

Wskazać należy, że legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie, przy czym literatura przedmiotu rozróżnia legitymację procesową czynną i bierną. Pierwsza z nich dotyczy strony powodowej i oznacza uprawnienie do wszczęcia i prowadzenia procesu, druga zaś dotyczy strony pozwanej i uzasadnia występowanie w procesie w charakterze pozwanego. Legitymacja procesowa jest więc uprawnieniem konkretnego podmiotu (legitymacja czynna) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna) wpływające z prawa materialnego.

Zgodnie z treścią art. 509 k.c. w wyniku przelewu wierzytelności cesjonariusz nabywa wierzytelność w takim zakresie i stanie, w jakim istniała ona w chwili zawarcia umowy o jej przeniesienie. W wyniku przelewu wierzytelności przechodzi więc na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Innymi słowy, stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 września 2001 roku, sygn. akt I CKN 379/00, LEX numer 52661).

W niniejszej sprawie pozwany K. B. podnosił, że zawarta między powodem a J. W. umowa przelewu wierzytelności, nie doprowadziła w sposób skuteczny do nabycia tej wierzytelności przez powoda – z uwagi na brak zastrzeżonej w umowie zgody pozwanego na przelew wierzytelności wyrażonej na piśmie.

Zgodnie z treścią art. 514 k.c. jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, zastrzeżenie umowne, iż przelew nie może nastąpić bez zgody dłużnika, jest skuteczne względem nabywcy tylko wtedy, gdy pismo zawiera wzmiankę o tym zastrzeżeniu, chyba, że nabywca w chwili przelewu o zastrzeżeniu wiedział.

Odróżnić zatem należy stosunek prawny łączący wierzyciela i dłużnika od stosunku prawnego łączącego cedenta i cesjonariusza. Pierwsza sytuacja dotyczy umowy, która zawiązuje stosunek podstawowy, czyli w niniejszej sprawie umowy przewozu. Oczywistym jest, że w takiej sytuacji strony zawierające umowę mają wpływ na jej treść i znają obostrzenia związane z zakazem cesji. Jednocześnie w niniejszej sprawie bez wątpienia takie obostrzenie – pactum de non cedendo – zostało zawarte w punkcie 55 ogólnych warunków umów o wykonywanie usług transportowych, które zostały doręczone stronie umowy – J. W. (a którym to okolicznościom powód w żaden sposób nie zaprzeczył) stanowiąc integralną część umowy.

Przepis art. 514 k.c. został jednakże wprowadzony dla ochrony dobrej wiary nabywcy cesji, który nie wiedział nic o umownym zakazie cesji. I z sytuacją taką mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Jak wynika z zawartej w dniu 11 czerwca 2015 roku umowy inwestycyjnej cesji powierniczej zawartej przez powoda i J. W., która miała charakter umowy ramowej, J. W. oświadczył jako powierzający, że przedmiotowi przelewu nie sprzeciwiają się przepisy ustawy, zastrzeżenia umowne lub właściwość zobowiązania. Jednocześnie przedmiot przelewu został uszczegółowiony w dniu 20 października 2015 roku, kiedy to J. W. wystawił kartę długu numer 1 do powyższej umowy obejmującą wierzytelność wynikającą z faktury VAT numer (...) z dnia 26 maja 2015 roku z terminem płatności do dnia 09 czerwca 2015 roku, na kwotę 6 048,65 złotych.

W sytuacji zaś, gdy w umowie przelewu wierzytelności zbywca (tu: J. W.) wyraźnie oświadcza o braku zastrzeżenia umownego zawartego z dłużnikiem (tu: pozwanym K. B.) w przedmiocie zakazu zbycia wierzytelności, zaś wierzytelności będące przedmiotem przelewu są stwierdzone pismem, w tym fakturami VAT niezawierającymi w swej treści zakazu zbycia wierzytelności, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, nabywca (tu: powód) skutecznie nabywa względem dłużnika wierzytelność w świetle art. 509 k.c. i art. 514 k.c., chociaż w innym dokumencie nie objętym umową cesji (tu: ogólne warunki umów o wykonywanie usług transportowych) zawarto zastrzeżenie pactum de non cedendo (tak również Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 08 października 2009 roku, sygn. akt V ACa 464/09).

Podkreślić więc należy, że w niniejszej sprawie w umowie cesji wskazano, że przedmiotowi przelewu nie sprzeciwiają się przepisy ustawy, zastrzeżenia umowne lub właściwość zobowiązania, a zatem na chwilę zawarcia umowy przelewu powód został zapewniony, że brak jest ograniczeń umownych co do dokonania takiego przelewu. Również i faktura VAT numer (...), z której wynikała przelewana wierzytelność, nie zawierała jakiegokolwiek informacji o zakazie cesji.

Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem (np. fakturą VAT), a w piśmie tym brak jest wzmianki o zakazie przelewu, zakaz ów jest nieskuteczny, a co za tym idzie – cesjonariusz nie napotyka przeszkód w nabyciu wierzytelności. Dokonane w takim przypadku zbycie wierzytelności jest ważne (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 21 września 2000 roku, sygn. akt I ACa 457/00), chyba, że nabywca w chwili przelewu o zastrzeżeniu wiedział.

Według treści art. 514 k.c. dobra wiara nabywcy wierzytelności jest więc wyłączona, gdy nabywca wierzytelności w chwili przelewu wiedział o zastrzeżeniu pactum de non cedendo, przy czym chodzi o wiedzę nabywcy w chwili umowy cesji, a nie po jej zawarciu.

Ciężar udowodnienia, że cesjonariusz wiedział o zastrzeżeniu zakazu przelewu wierzytelności, w tym z innego źródła niż faktura VAT, spoczywa na dłużniku, którego obowiązkiem jest wykazanie złej wiary nabywcy wierzytelności.

Jednocześnie zważyć należy, że zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. A zatem dopóki pozwany nie obali domniemania dobrej wiary nabywcy wierzytelności, a więc nie wykaże, że w chwili zawierania umowy nabywca o zastrzeżeniu zakazującym dokonania przelewu bez zgody dłużnika mógł się dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności, przelew uznać należy za skuteczny.

Powyższe oznacza, że skoro pozwany K. B. wywodził skutki prawne z okoliczności istnienia zakazu cesji, to on obciążony był powinnością udowodnienia, że powód o zakazie takim wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć. Tymczasem pozwany na tę okoliczność nie przedłożył żadnych dowodów, nie przejawiał żadnej inicjatywy w tym zakresie, a dla obalenia dobrej wiary powoda nie jest wystarczająca okoliczność przekazania załącznika – ogólnych warunków umów o wykonywanie usług transportowych (w których zastrzeżenie to zawarto) J. W., zwłaszcza w sytuacji gdy oświadczył on, że przelew nie sprzeciwia się zastrzeżeniu umownemu, zaś faktura VAT uszczegółwiająca przedmiot przelewu takiego zastrzeżenia również nie zawierała.

Uznać zatem należy, iż pozwany K. B. nie wykazał, że zawierając umowę z dnia 11 czerwca 2015 roku powód Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wiedział o zakazie cesji, jak również, że w momencie zindywidualizowania wierzytelności poprzez załączenie karty długu numer 1 wskazującą na konkretną wierzytelność – wynikającą z faktury VAT numer (...), powód został poinformowany o zakazie cesji albo miał możliwość zapoznania się nie tylko ze zleceniem transportowym z dnia 22 maja 2015 roku, ale i ogólnymi warunkami umów o wykonywanie usług transportowych.

Pozwany K. B. nie przedłożył więc żadnego dowodu dla potwierdzenia, że powód wiedział albo przy zachowaniu należytej staranności powinien był powziąć wiedzę o zakazie cesji zawartej w ogólnych warunkach umów o wykonywanie usług transportowych.

Mając na względzie powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, że powód Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. skutecznie wszedł w prawa dotychczasowego wierzyciela na podstawie umowy zawartej w dniu 11 czerwca 2015 roku i w dniu 20 października 2015 roku, wobec czego w punkcie I wyroku na podstawie art. 774 k.c. w zw. z art. 354 § 1 k.c. w zw. z art. 4 umowy międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie w dniu 19 maja 1956 roku (Dz. U. z 1962 roku, Nr 49, poz. 238 ze zmianami) w zw. z art. 481 § 1 k.p.c. w zw. z art. 509 k.c. w zw. z art. 514 k.c. zasądził od pozwanego K. B. na rzecz powoda Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 6 048,65 złotych wraz z odsetkami: ustawowymi liczonymi za okres od dnia 10 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania jak w punkcie II wyroku Sąd rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego K. B. jako strony przegrywającej proces na rzecz powoda zwrot poniesionych przez niego kosztów procesu w łącznej wysokości 1 467 złotych (1 200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, 250 złotych tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu oraz 17 złotych tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).